

Можна констатувати, що в українському суспільстві, в громадській думці склалося загалом позитивне уявлення про ООН як про важливу міжнародну організацію, що в післявоєнні роки сприяла збереженню миру на нашій планеті і, таким чином стало можливим уникнути третьої світової війни. При цьому слід пам'ятати, що для нашого народу після пережитого в роки Другої світової війни мир є великою цінністю, яка переважає все інше. Тому критика ООН, що посилювалася від деякого часу на адресу світової організації на Заході з приводу її надмірних, на думку ряду країн, витрат, роздутих штатів, бюрократизації та ін., не відразу знаходила відгук серед української громадськості. В роки існування УРСР система ООН була єдиним форумом для виходу української нації на міжнародну арену, тому політично мислячі і патріотично налаштовані українці сприймали саму ООН і її спеціалізовані установи позитивно. Були моменти, коли радянська пропаганда гостро нападла на ООН і її Генерального секретаря (наприклад, під час подій в Конго, чи в зв'язку з різними «втручаннями», такими як операції в Кореї або постановка угорського питання), але це не змінювало ставлення населення до організації. Це, мабуть, можна пояснити, що ООН, Рада Безпеки виконували свою головну роль – підтримували мир і безпеку, принаймні в Європі. Фінансові наслідки її діяльності, враховуючи специфіку радянської системи, прямо не пов'язувалися із станом гаманця

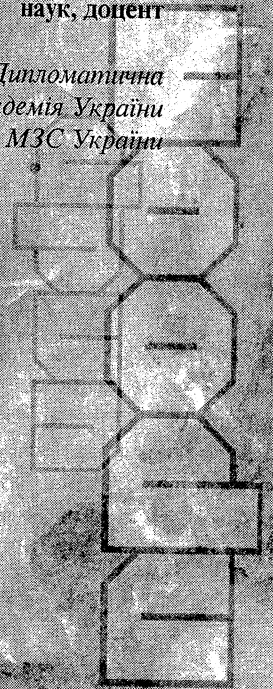
83

РОЗ'ЯСНЕННЯ СЕРЕД ГРОМАДСЬКОСТІ УКРАЇНИ МІСЦЯ І РОЛІ ООН В СУЧАСНІЙ МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЦІ

КОЧУБЕЙ Ю.М.,
кандидат філологічних
наук, доцент

*Дипломатична
академія України
при МЗС України*

пересічного радянського громадянина.

Достатньо стабільний позитивний «імідж» ООН став змінюватися в результаті проліферації «гарячих точок», які ставали хронічними, що підривало уявлення про ефективність організації. Прямі переговори США – СРСР з важливих питань припинення гонки озброєнь і роззброєння, які залишали для ООН роль лише регістратора, теж не сприяли підвищенню авторитету організації. Діючи таким чином, дві супердержави, на нашу думку, робили нерозумно, бо своїми діями розхитували саму основу, на якій була зведена будівля міжнародного співробітництва і безпеки, що була створена, хай тимчасовими союзниками, після Другої світової війни.

В незалежній Україні, яка пріоритетним напрямом своєї зовнішньої політики обрала інтеграцію до європейських та євроатлантичних структур, повернення в європейський цивілізаційний простір, ставлення до ООН не змінилося, воно залишалося традиційно прихильним.

Таким воно є і сьогодні, хоча недавні події, пов'язані з ситуацією в Югославії, як і скрізь у світі, вплинули на погляди громадськості України щодо ролі і місця ООН в системі міжнародних відносин. Неспроможність ООН вирішити питання економічного і соціального розвитку країн, що розвиваються, чи складні екологічні проблеми глобального характеру ще можна якось пояснити браком коштів, відсутністю необхідної інфраструктури та ін., то провал спроб запобігти розгорянню масштабного конфлікту на Європейському континенті, в Югославії викликало певне розчарування світової громадськості, що не обминуло й України. В даному випадку, знову ж, на нашу думку, багато вини падає на великі держави, які, переслідуючи свої власні інтереси, підірвали авторитет ООН, а з нею і всієї системи міжнародних відносин і норм міжнародного права. Очевидно, що в пошуках розв'язання складних балканських проблем потенціал Організації Об'єднаних Націй було використано недостатньо. Досить прочитати текст Статті 33 глави VI Статуту ООН, щоб пересвідчитися, як багато ще лишалося в арсеналі багатосторонньої дипломатії мирних засобів врегулювання, наприклад, ситуації в Косово. Дипломатичні маневри, навіть тривалі, набагато краще були б сприйняті народом нашої країни, ніж ракетно-бомбові удари.

На сьогодні першочерговим завданням всіх причетних до міжнародної діяльності, є вести широку роз'яснювальну роботу серед громадськості України щодо причин послаблення ролі ООН в

сучасній політиці, відділяючи тимчасові фактори, що вплинули на таке послаблення, від капітальних, довготривалих, а саме, потенціалу, морального авторитету і досвіду, набутого більш як за півстоліття багатогранної діяльності, що роблять її важливим фактором стабільності у світі і універсальною організацією міжнародного співробітництва. Не забуваючи, звичайно, нагадувати про необхідність реформування її структур і процедур. Україна має бути в цьому зацікавлена, це в її інтересах. Мають бути задіяні не тільки офіційні чинники, а й науковий потенціал, ЗМІ, неурядові організації. Сподіваємося також на активні дії по роз'ясненню місця і ролі ООН в сучасній міжнародній політиці з боку представництв міжнародних організацій у Києві, насамперед, звичайно, ООН.

